

TÜRK DİLİ

Bilimsel Yazıların Hazırlanması

İÇİNDEKİLER

- A. BİLİM
- **B. ARAŞTIRMA**
- C. BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK
- Ç. BİLİMSEL ARAŞTIRMADA İZLENECEK SIRA
 - 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
 - 2. Taslak plan
 - 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
 - 4. Okuma ve not alma
 - 5. Notları düzenleme
 - 6. Yazma (Raporlaştırma)
 - 7. Gözden geçirme

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

A. BİLİM

B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA
İZLENECEK SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

bilim ■

1. isim Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilim:

"Benim sizden istediğim Türkçe yardım, bazı eski yazılı bilim ve tarih gibi ciddi eserleri bana okumanızdır." - Halide Edip Adıvar

- 2. isim Genel geçerlik ve kesinlik nitelikleri gösteren yöntemli ve dizgesel bilgi.
- 3. *isim* Belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelen bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma süreci.

B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA
İZLENECEK SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Bilimsel Araştırmanın Nitelikleri

Geçerliliği kabul edilecek nitelikteki sistemli bilgileri ortaya koymaya yarayacak bilimsel bir araştırmada her şeyden önce doğrular, nesnel bir anlayışla, yalın bir üslupla ifade edilmelidir. Bilimsel araştırma konusunun çok iyi seçilmiş, mantığın temel ilkelerine uygun, gözlemlenebilir, denenebilir, değerlendirilebilir ve sistemli olması gerektiği unutulmamalıdır.

Bütün bilimsel çalışmalar, toplumun ihtiyaçlarından ortaya çıkar. Araştırmalardan elde edilen sonuçlar, toplumun ihtiyaç duyduğu alanlarda kullanılır. Bu da bilimin temel amaçlarındandır.

B. ARAŞTIRMA

C. BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK Ç. BİLİMSEL

ARAŞTIRMADA İZLENECEK SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

B. ARAŞTIRMA

Araştırma, insanın çevresini tanımak ve karşılaştığı problemlere çözüm bulmak, doğruyu ortaya koymak, bilinmeyeni öğrenmek amacıyla yaptığı sistemli çalışmaların hepsi olarak tanımlanabilir.

Akademik Yazı

Akademik kelimesi Fransızca kökenli olup akademi kelimesinden gelmektedir ve sıfat anlamı ile akademi ile ilgili olan, bilimsel niteliği olan (https://sozluk.gov.tr/) anlamında kullanılmaktadır. O hâlde akademik yazma bilimsel nitelikli her türlü yazı çeşidi olarak ifade edilebilir.

"Yazıya ait genel kurallara uymanın yanı sıra bilimsel bir araştırmanın raporlaştırılmasında dikkate alınan bütün ilkelere ve o sürecin kendisine, araştırmanın metinleştirilmesine akademik yazma adı verilir" (Bahar, 2014; 213).

Akademik Yazının Özellikleri

Akademik yazma, akademinin çeşitli düzeylerinde kullanılan bir yazma türüdür.

Akademik yazma eleştirel bir beceridir.

Akademik yazma, nesneldir.

Akademik yazma, tutarlılık gerektirir.

Akademik yazma, bilimsel araştırmayla iç içedir.

Akademik yazma, uzmanlık gerektiren teknik ve sistematik bir alandır.

Akademik yazma, raporlaştırmaya dayalı bir metin üretim sürecidir.

Akademik yazma, günlük dil kullanımından farklıdır.

Akademik Yazı

Akademik yazma, dil ve anlatım kurallarına titizlikle uymayı gerektirir.

Akademik yazmanın bilim adamları gibi özel okuyucu kitlesi vardır. Akademik yazma; açıklamayı, bilgiyi aktarmayı ve okuyucuyu ikna etmeyi hedefler.

Akademik yazmanın alana özgü sözcük kullanımı, belirli cümle yapılarının oluşturulması ve organizasyon (düşüncelerin inşası)

gibi gereklilikleri vardır.

Akademik yazı türlerinin kendine has bölümleri vardır.

Akademik yazının içeriği alana özel ve sınırlıdır.

Akademik metinler düz ve tek anlamlıdır.

Akademik metinler araştırmaya ve öğretmeye yöneliktir.

Akademik Yazı

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

C. BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK

Bilimsel araştırma sürecinde en çok dikkat edilmesi gereken konulardan birisi de araştırma sürecinde etik değerlerden asla kopulmamasıdır. Bu, gerek doğru ve gerçek verilerin oluşturulması gerek başka araştırmacıların haklarının gasp edilmemesi gerekse araştırma sürecinde çevreye, hayvanlara, insanlara saygılı bir biçimde ve onlara zarar gelmeyecek bir şekilde çalışmanın gerçekleştirilmesi için oldukça önemlidir.

Bilimsel araştırmalarda etik oldukça önemli bir konu olmakla birlikte, pek çok kez bu temel etik değerlerin çiğnendiği görülmektedir. Bu durum gerek ülkemizde gerekse dünyanın diğer ülkelerinde hukuki olarak bir suç sayılmaktadır. Bu çerçevede de bilimsel araştırma etiğine aykırı davranışların ne olduğu tanımlanmıştır. Yüksek Öğretim Kurulunun Yayın Etiği İlkelerine göre bilimsel araştırma sürecinde etiğe aykırı eylemler şu şekildedir:

- A. BİLİM
 B. ARAŞTIRMA
 C. BİLİMSEL
 ARAŞTIRMALARDA ETİK
 Ç. BİLİMSEL
 ARAŞTIRMADA
 İZLENECEK SIRA
- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

- a) İntihal: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek,
- b) Sahtecilik: Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak,
- c) Çarpıtma: Araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,
- ç)Tekrar yayım: Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,
- d) Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,
- e) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Bu ana grup etik ihlallerin dışındaki etik ihlal biçimleri ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- a) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek,
- b) Henüz sunulmamış veya savunularak kabul edilmemiş tez veya çalışmaları, sahibinin izni olmadan kaynak olarak kullanmak,
- c) İnsan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek,
- ç) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak,
- d) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,
- e) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak,
- f) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak,
- g) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak,

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma (Raporlaştırma)
- 7. Gözden geçirme

- h) Araştırma ve deneylerde, hayvan sağlığına ve ekolojik dengeye zarar vermek,
- ı) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.
- i) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.
- j) Araştırmacılar ve yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlüğüne uymamak,
- k) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak,
- l) Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak,

Sonuç olarak bilimsel bir çalışmanın dikkate alınabilmesi için onun etik açıdan hiçbir ihlal içermemesi gerekmektedir.

B. ARAŞTIRMA

C. BİLİMSEL

ARAŞTIRMALARDA ETİK

Ç. BİLİMSEL

ARAŞTIRMADA İZLENECEK SIRA

1. Konuyu seçme ve

sınırlandırma

- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Ç. BİLİMSEL ARAŞTIRMADA İZLENECEK SIRA

Araştırma yapılacak alanın özelliğine göre az çok değişiklikler olmakla birlikte bilimsel araştırmalarda genellikle şu sıra izlenir:

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma
- 7. Gözden geçirme

1. Konuyu seçme ve sınırlandırma

göz önünde bulundurmalıdır.

Herhangi bir alanda bilimsel araştırma yapacak kişi için konunun iyi seçilmesi TÜRK DILI: ve sınırlandırılması son derece önemlidir.

> Konu; kişinin ilgi alanında olmalı, onun kişisel anlayışlarına, dünya görüşüne, yeteneklerine, zevklerine uygun olmalı, kaynak sıkıntısının yaşanmayacağı, araştırmaya değer, özgün bir nitelikte olmalıdır.

> Araştırmacı, konusunu belirlemeden önce yapacağı çalışmayla ilgili bir ön araştırma yapmalıdır: Konuyla ilgili kaynaklar nelerdir ve bunlar yeterli midir? Konu şimdiye kadar hangi yönlerden ele alınmıştır, eksik bırakılan yönleri var mıdır? Daha önceden araştırılmış mıdır? Güncel midir? Araştırmaya değer midir? Planlanan sürede bitirilebilir mi? Araştırmanın gerektirdiği bilimsel yeterliğim var mı? Üstesinden gelebileceğim, ilgilendiğim bir konu mu? gibi soruların cevaplarını

A. BİLİM B. ARAŞTIRMA C. BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK Ç. BİLİMSEL ARAŞTIRMADA İZLENECEK **SIRA**

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Konuyu belirledikten sonra araştırma imkânları (ve gerekiyorsa süre de) dikkate alınarak konu sınırlanır. Bir konunun sınırları ne kadar iyi çizilir, daraltılabilirse araştırma o oranda sağlıklı ve ayrıntılı olur.

A. BİLİM
B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA İZLENECEK
SIRA

1. Konuyu seçme ve

sınırlandırma

- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Türk masallarındaki olağanüstü varlıklar (genel) Keloğlan masallarında devler (özel)

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

2. Taslak plan

Hangi kaynakların konuyla ilgili, hangilerinin ilgisiz olduğunu ayırmaya ve başka hangi kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu göstermeye yarar. Araştırmanın başında bilinenler, sonradan öğrenileceklere göre sınırlı olduğu için yeni bilgiler edindikçe taslak planda bazı değişiklikler olabilir.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

3. Malzeme bulma, kaynak toplama

Araştırmada yararlanılacak malzemeler ve kaynaklar konunun özelliğine göre değişir. Bir araştırma için istatistikler, tebliğler, raporlar, gazeteler, dergiler, yıllıklar, sözlükler, ansiklopediler, kataloglar, dizinler başvurulacak kaynaklardan bazılarıdır.

Türkiye Makaleler Bibliyografyası,

Türkiye Bibliyografyası

Bibliyografyaların Bibliyografyası

www.yok.gov.tr tez tarama

https://www.sciencedirect.com

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/

https://scholar.google.com.tr

https://www.proquest.com

https://www.jstor.org

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp

https://dergipark.org.tr/tr/

https://kutuphane.ktun.edu.tr/

http://www.millikutuphane.gov.tr/

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma (Raporlaştırma)
- 7. Gözden geçirme

Kütüphanelerden yararlanma

Dewey'in Onlu Tasnif sistemine göre, kitaplar aşağıdaki gibi numaralanır:

000-099 Genel konular (Bibliyografya ilmi, tekniği, kütüphanecilik, genel ansiklopediler, toplanmış genel denemeler, genel periyodikler, genel kurumlar, müzeler, gazetecilik, külliyatlar, nadir kitaplar)

100-199 Felsefe-estetik (Metafizik, metafizik teorileri, psikolojinin alanları, mantık, ahlak ilmi, Doğu ve Eski Çağ felsefesi, Yeni Çağ felsefesi)

200-299 Din (Tabiî din, Kitab-ı mukaddes, sistematik teoloji, ibadet teolojisi, pastoral teoloji, kilise teşkilatı, Hrıstiyan kilisesi tarihi, Hristiyan kiliseleri ve mezhepleri, Hristiyan olmayan dinler)

300-399 Sosyal bilimler- sosyoloji (İstatistik, siyasal ilimler, ekonomi, hukuk, amme idaresi, sosyal refah, eğitim, ticaret, örf ve âdetler) **400-499 Dil bilim** (Mukayeseli dil bilim, *T 420* Türk dili<u>*</u>, İngiliz dili, Alman dili, Fransız dili, İtalyan dili, İspanyol dili, Latince, Yunanca, başka diller)

500-599 Nazarî bilimler (Matematik, astronomi, fizik, kimya, jeolojik bilimler, paleontoloji, biyolojik bilimler, botanik, zooloji) **600-699 Uygulamalı bilimler** (Tıp bilimleri, mühendislik, ziraat, ev ekonomisi, iş metotları, muhasebe, kimyasal teknoloji, mamul maddeler, endüstri, imalat, bina inşaatı)

700-799 Güzel sanatlar ve eğlence (Bahçe ve park mimarîsi, mimarî, heykeltıraşlık, çizgiresim, dekoratif sanat, resim sanatı, basma resim sanatı, fotoğrafçılık, müzik, istirahat, eğlence, spor)

800-899 Edebiyat (T810 Türk edebiyatı, Amerikan edebiyatı, İngiliz edebiyatı, Alman ve Cermen edebiyatları, Fransız, Provans edebiyatları, İtalyan, Romen edebiyatları, İspanyol, Portekiz edebiyatı, Latin edebiyatı, Yunan edebiyatları, Başka dillerin edebiyatları)

900-999 Tarih (Coğrafya, biyografya, Eski Çağ dünya tarihi, Avrupa tarihi, Asya tarihi, Afrika tarihi, Kuzey Amerika tarihi, Güney Amerika tarihi, Okyanusya tarihi)

(Atatürk kitapları, Türkiyedeki kütüphanelerde 1000 kodunu taşıyan bölümde yer alır.)

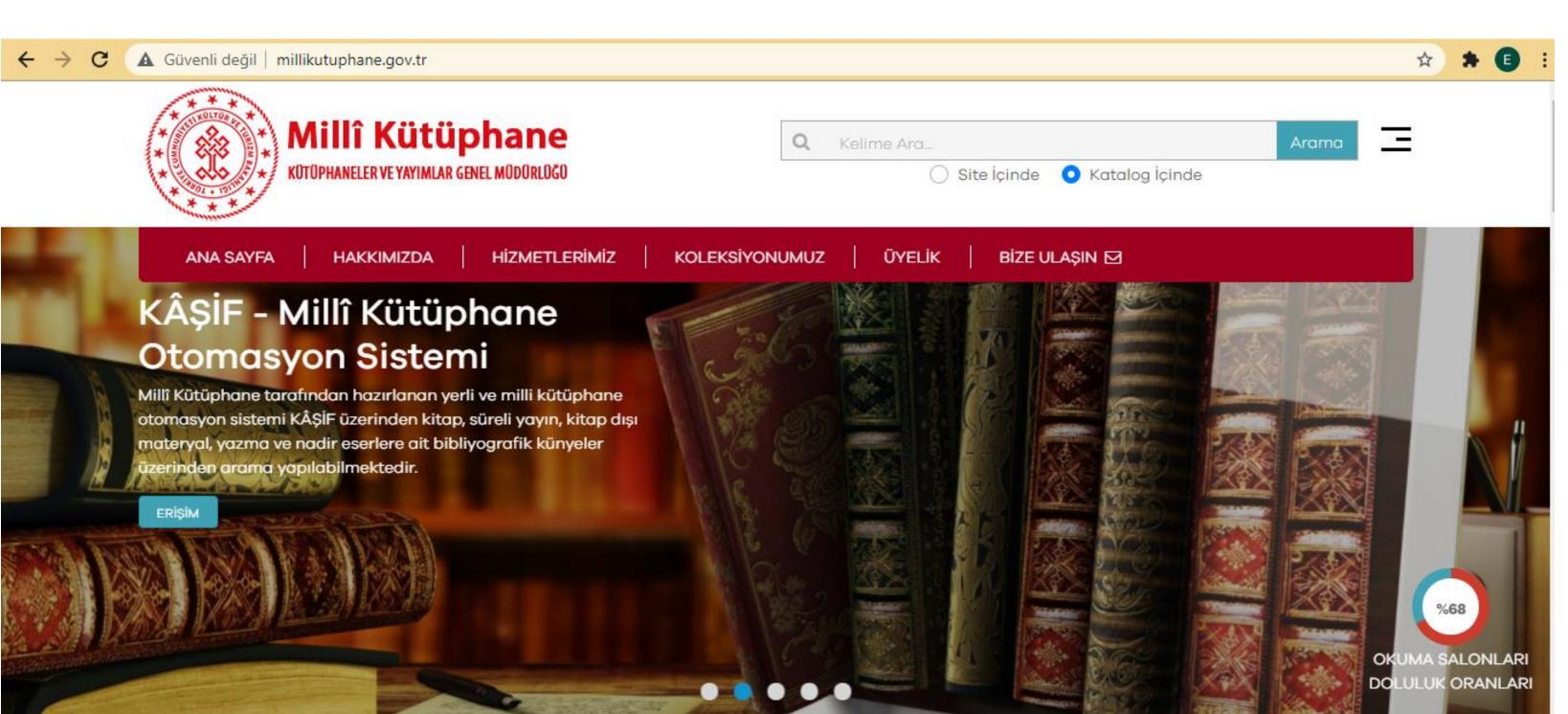
- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

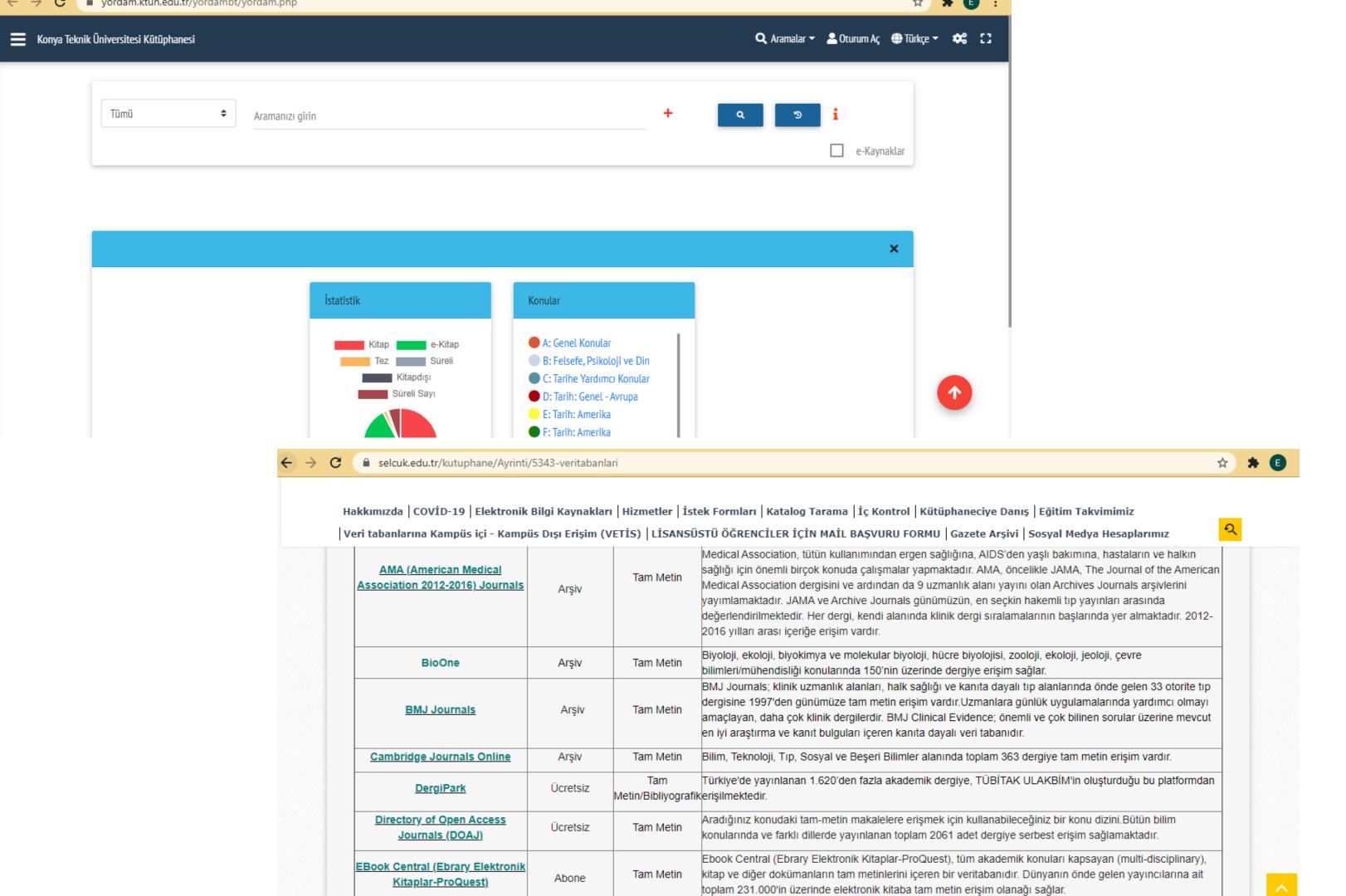
- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Kitap kartı örneği

A. BİLİM
B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA İZLENECEK
SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

T 816 Millî Kütüphane TİM

Timurtaş, Faruk K.

Yunus Emre Dîvânı, Kültür Bakanlığı Yayınları: 380, Ankara, 1980, 346 s.

Eserde, Âşık Yunus'un şiirlerinden örnekler de verilmiştir.

Makale kartı örneği

A. BİLİM

B. ARAŞTIRMA

C. BİLİMSEL

ARAŞTIRMALARDA ETİK

Ç. BİLİMSEL

ARAŞTIRMADA İZLENECEK

SIRA

1. Konuyu seçme ve

sinirlandirma

2. Taslak plan

3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Çağatay, Saadet

Türkçede "Kadın" İçin Kullanılan Sözler Türk Dili Araştırmaları Yıllığı (TDAY) Belleten 1962

TDK Yayınları 217, 2. baskı, Ankara, 1988, s. 13-49.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

4. Okuma ve not alma

Araştırmayla ilgili kaynaklar, önem ve ilgi sırasına göre seçilerek çok dikkatli bir şekilde okunmalıdır. Okumaya, genel başvuru kaynaklarından, bibliyografyalardan ve o konuyu daha önce işlemiş kitaplardan başlamakta yarar vardır. Okurken bir taraftan da usulüne uygun olarak not alınmalıdır. Not ne kadar iyi alınırsa araştırmanın yazılması o derecede kolaylaşır.

Bilgi fişi (not alma fişi) örneği

318

Alıntı

"Ben Osmanlıcayı sadece eski eserleri anlamak bakımından değil, bugün derin kültürün temelini teşkil edecek olan kitapların okunması için de faydalı ve lüzumlu görüyorum"

Mehmet Kaplan, Kültür ve Dil, İst., 1982, s. 263.

Osmanlıca niçin öğrenilmeli? maddesinde 14. fişten sonra kullanılacak.

A. BİLİM

B. ARAŞTIRMA

C. BİLİMSEL

ARAŞTIRMALARDA ETİK

Ç. BİLİMSEL

ARAŞTIRMADA İZLENECEK

SIRA

1. Konuyu seçme ve sınırlandırma

2. Taslak plan

3. Malzeme bulma, kaynak toplama

4. Okuma ve not alma

5. Notları düzenleme

6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

5. Notları düzenleme

A. BİLİM
B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA İZLENECEK
SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Fişleri daha kolay ve düzenli bir şekilde sıralamak için kart kutularından veya zarflardan da yararlanmak mümkündür. Notların düzenli olarak, plana uygun şekilde

sıralanması yazma işini kolaylaştıracaktır.

Notlar, kullanışlı bazı yazılımlar aracılığıyla daha kısa zamanda seri bir şekilde bilgisayar ortamına aktarılabilir.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

6. Yazma

Günümüzde neredeyse bütün araştırma yazıları, kitaplar bilgisayarla yazıldığı için sayfa düzenini, satır aralıklarını, paragrafları, yazı tipini değişik şekillerde kolayca ayarlamak mümkündür. Ancak, tezler için belirlenmiş ölçüler vardır, yazarken bu ölçüler dikkate alınmalıdır.

Araştırma metni yazılırken önce yazı taslağı hazırlanır: Planlama ve düzenleme bittikten sonra fişlerdeki bilgiler bölüm bölüm yazılmaya başlanır.

Araştırma yazısında (ön söz, içindekiler, kısaltmalar, tablolar, giriş, ana bölümler, ekler, kaynaklar, dizin gibi) her bölüme yeni bir sayfadan başlanır.

Bir araştırma metininin bölümlerini ve bu bölümlerin nasıl yazılacağını, yazarken nelere dikkat edileceğini sıralayalım:

Araştırma için sunuş yapılmışsa bu, ön sözden önce yer alır.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

a. Ön Söz

Araştırma yazıları ön sözle başlar. Her ne kadar yazının başında olsa da ön sözün sonra yazılması uygundur. Ön sözde araştırmanın yapılış sebebi, amacı, içeriği, yöntemi, özel açıklamalar, (varsa) emeği geçenlere teşekkür yer alır. Araştırmacı eserinde birtakım eksiklerin olduğunu düşünüyorsa bunlar için af dileyebilir. Ön söz tamamlandıktan sonra sol tarafa yer ve tarih; sağ tarafa ad soyad yazılır.

Ön söz, giriş değildir. Araştırma yazılarının ilk önce ön sözü okunur.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

b. Kısaltmalar

Metinde kullanılan *açıklamalar, kısaltmalar, işaretler* varsa bunlar ön sözden sonra *içindekiler*den önce alfabetik sıraya göre yazılır.

c. İçindekiler

Metindeki ana bölümler ve bu bölümlere ait alt bölümler önem sırasına göre *içindekiler*de gösterilir. Bu bölüm, araştırmanın içeriği hakkında genel bilgiler verir.

ç. Giriş

Giriş ayrı bir bölüm olmadığı için *I. Bölüm* altına *Giriş* yazılmaz. Girişte o alanda yapılan incelemelerin, araştırmaların durumu belirtilir, ilerlemeler gösterilir, doldurulamayan boşluklar, eksiklikler anlatılır, gerektiğinde yapılan araştırmalar eleştirilir. Giriş, araştırmanın açılışı ve serilişidir

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

d. Asıl metin bölümü

Araştırma konusu bölümler hâlinde düzenli olarak bu bölümde anlatılır. Ana bölümler ve alt bölümler, başlıkların yazılış biçimi ve numaralama şekliyle birbirinden ayrılır.

Araştırma baştan sona bir bütün olduğu için araştırmacı tutarlı olur. Düşünceler, anlayışlar, uygulamalar birbiriyle çelişmez. Bilimsel araştırmanın bir gereği olarak yararlanılan kaynaklar, yerler, alıntılar sayfanın altında dipnotlarla gösterilir. Dipnot numarası araştırmanın başından başlatılabileceği gibi her sayfada 1'den başlatılabilir. Dipnotlarda kısaltmalardan yararlanmak mümkündür. Alıntı, bir önceki kaynakla aynı ise age. (adı geçen eser) veya aykay (aynı kaynaktan) şeklinde kısaltılabilir

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaștirma)

7. Gözden geçirme

Yazarın Adı Soyadı, *Kitabın veya Yazının Adı*, (varsa derleyen veya çevirenin Adı Soyadı), Cilt numarası, kaçıncı baskı olduğu, Yayınevi (Basım Evi, Matbaa), Basıldığı yer, baskı tarihi, sayfa numarası.

A. von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, Çev. Mehmet Akalın, TDK Yay., TTK Basımevi, Ankara, 1988, s. 26.

Dipnotlar sayfa altında verilmeyip araştırmanın sonunda yer alırsa *notlar* başlığı altında sıralanır.

e. Sonuç

Metnin son ve en önemli bölümüdür. Elde edilen bulgular sonuç bölümünde ortaya konur ve bunların yorumu yapılır. Araştırmanın özü, genel nitelikleri sonuçta ortaya konur.

- A. BİLİM
- B. ARAŞTIRMA C. BİLİMSEL
- ARAŞTIRMALARDA ETİK
- Ç. BİLİMSEL
- ARAŞTIRMADA İZLENECEK SIRA
- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

f. Dizin

Araştırmanın türüne ve özelliğine göre farklı şekillerde yapılan dizin (indeks), araştırmadan yararlanmayı kolaylaştıran bilgilerin alfabetik listesidir. Dizin, bilimsel araştırmalar için *içindekiler* bölümünden daha kullanışlıdır.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

g. Kaynaklar

Araştırmada yararlanılan veya konuyla ilgili eserlere ait tanıtım bilgileri alfabetik sırayla *kaynaklar*da (bibliyografyada) belirtilir. Kaynakların nasıl yazılacağı bir esasa bağlanmamış olmakla birlikte kitap bilgisini aşağıdaki örneğe göre düzenlemede yarar vardır:

Yazarın Soyadı, Adı; *Kitabın veya Makalenin Adı,* (varsa çevirenin Adı Soyadı), Basıldığı Kurumun Adı, Baskı Numarası, Basımevi, Yeri, tarihi, sayfa sayısı.

Eren, Hasan; *Türklük Bilimi Sözlüğü I Yabancı Türkologlar,* Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, TDK Yayınları Sayı: 705, Kılıçaslan Matbaacılık, Ankara, 1998, X+350 s.

Akademik yazılarda kaynak gösterilirken kısaca APA denilen American Psychological Association kurallarından yararlanılmaktadır. APA, Amerikan Psikoloji Derneği tarafından oluşturulmuştur (Binici, 2013:412).

A. BİLİM
B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA İZLENECEK
SIRA

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Kaynakça, akademik yazı ve yayınlarda önemli bir unsurdur (Yüksekkaya, 2012) ve metnin sonunda yararlanılan kaynakların belli bir sisteme göre sıralandığı bölümdür. Bu bölümde kaynaklar; eserin tek yazarlı, iki yazarlı, çok yazarlı, tez, makale vb. özellikleri dikkate alınarak hazırlanır.

Aşağıda **APA**'ya göre hazırlanmış örnekler verilmiştir. Bu örnekleri hazırlanış biçimine dikkat ederek inceleyiniz.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan
- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma (Raporlaştırma)
- 7. Gözden geçirme

Tek, iki veya çok yazarlı kitapların künyesi:

Sever, S. (2013). Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü. İzmir: Tudem Yayınevi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Aksoy, Ö. (2011). Yazılı ve Sözlü Anlatım. Ankara: Anı Yayıncılık.

Tek yazarlı ve çok yazarlı makalelerin künyesi:

Melanlıoğlu, D. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin Sözlük Kullanma Alışkanlıkları: Nitel Bir Araştırma. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, s. 2(2), 266-284.

Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D. (2013). Türkçe Öğrenen Yabancıların Sözlük Kullanma Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Ana Dili Eğitimi Dergisi, s.1, 13-23.

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan

SIRA

- 3. Malzeme bulma, kaynak toplama
- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma (Raporlaştırma)
- 7. Gözden geçirme

Kurum yayınlarının künyesi:

TDK (2000). Güzel Yazılar Oğuz'dan Bugüne. Ankara: TDK yayınları.

Aynı yazara ait aynı yıl içerisinde basılmış birden fazla eserin künyesi:

Aslan, C. (2013a). Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Temel İşlevleri. Eğitimci Öğretmen Dergisi, s. (17), 6-9.

Aslan, C. (2013b). Duyarlık ve Düşünceyi Geliştirmede Çocuk/Gençlik Edebiyatı. Çoluk Çocuk Anne Baba Eğitimci Dergisi, s. (12), 29-32.

Tezlerin künyesi:

Akıncılar, A. (2018). Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Dede Korkut Hikâyelerinin B1 Düzeyinde Sadeleştirilmesi. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

7. Gözden geçirme

Araştırma tamamlandıktan sonra bir kopyası çıkarılmalı ve metin, ara verilerek birkaç kez okunmalı, yazım yanlışları, dizgi yanlışları düzeltilmeli, (varsa) eksikleri tamamlanmalıdır.

A. BİLİM
B. ARAŞTIRMA
C. BİLİMSEL
ARAŞTIRMALARDA ETİK
Ç. BİLİMSEL
ARAŞTIRMADA İZLENECEK

- 1. Konuyu seçme ve sınırlandırma
- 2. Taslak plan

SIRA

3. Malzeme bulma,

kaynak toplama

- 4. Okuma ve not alma
- 5. Notları düzenleme
- 6. Yazma

(Raporlaştırma)

7. Gözden geçirme

Özet:

Bilimsel bir araştırma yapılacağı zaman önce araştırılması düşünülen konuyla ilgili ön bilgiler toplanır. Sonra özel bir konu seçilir ve sınırlandırılır. Taslak plan yapılarak malzeme (veya kaynak) bulunur. Bunlar dikkatli bir şekilde okunarak usulüne göre fişlenir. Bu fişlerin düzenlenmesinden sonra yazmaya başlanır. Son olarak yazılanlar gözden geçirilir, eksikler tamamlanır, yanlışlar düzeltilir.

Araştırma yazıları kitap olarak basılacağı zaman şöyle bölümleme yapılabilir: Başlık sayfası, ithaf sayfası, sunuş, ön söz, (şekiller, tablolar, kısaltmalar), içindekiler, giriş bölümü, ana bölümler, sonuç, dizin, kaynaklar, ekler.

•

C. Etik ve Akademik Yazarlık Özellikleri

Akademik Yazarlık Özellikleri

Akademik yazarlık basit ve kolay değildir. Her şeyden önce araştırma yapacak kişinin bilim ahlakına sahip olması gerekir. Bilim ahlakı olmayan kişinin ortaya koyduğu ürün ne kendisine ne de bilimsel ilerlemeye faydalı olacaktır. Araştırmacı adayının veya bilimsel eser yazacak kişinin tecessüs derecesinde entelektüel meraka sahip olması beklenir. Bilimsel çalışmalar titiz araştırmaları ve uzun bir süreyi gerektirdiğinden araştırmacı işinde oldukça titiz ve sabırlı olmalıdır. Diğer bir husus da bu tür metinlerin anlatım yönünden kusursuz olması beklendiğinden yazarın dili çok iyi bilmesi ve kullanması gerekmektedir. Bu özellikler dışında araştırmacının sahip olması beklenen bilgi ve beceriler aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Literatür Tarama ve İnceleme Kütüphane Taraması Veri Tabanı İnceleme Elektronik Ortamda Tarama Kayıt Tutma Makale İnceleme E-psota

Akademik Yazarlık Özellikleri Araştırma Deseni Araştırma Sorusu Oluşturma Uygun Araştırma Deseni Belirleme Zamanı Organize Etme Veri Toplama ve Düzenleme Etik Kuralları Dikkate Alma

Yazma ve Sunma Yazmayı Planlama Yayın Hazırlayabilme Kaynakça Kullanımı Etkili ve Basit Bir Yazı Yazım Dili Kullanma Sonuç ve Önerileri Yazabilme

Kaynakça

Bahar. M. A. (2014). Lisansüstü Eğitimde Akademik Yazma ve Önemi. International Journal of Language Academy, 2(4), 209-233.

Binici, K. (2013). Citation Style Language" Uygulaması: APA Kaynak Gösterme Biçiminin Türkçeye Adaptasyonu. Bilgi Dünyası, 14(2), 409-419.

Day, R. A. (2004). Bilimsel Makale Nasıl Yazılır, Nasıl Yayımlanır? Ankara: TÜBİTAK Yayınları.

Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Bask). Ankara Nobel Yayınları.

Kazdin, A. E. (2003). Methodology: What it is and why it is so important. Içinde A. E.

Kazdin (Yay.), Methodological issues and strategies in clinical research (ss 5–22).

Washington, DC: American Psychological Association.

Marckzyk, DeMatteo ve Festinger (2005) Essentials of Research Design and Methodology. John Wiley & Sons, Inc.

Topaloğlu, Y. ve Doğan; L. (Ed.). (2006). Üniversiteler İçin Türk Dili. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.

YÖK Yayın Etiği (2019). https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/mevzuat/bilimsel-arastirma-ve-etik-yonetmeligi.aspx